Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 20 januari 2021 *

”Överklagande – Konkurrens – Konkurrensbegränsande samverkan – Beslut i vilket en överträdelse av artikel 101 FEUF konstateras – Böter – Ogiltigförklaring – Återbetalning av böternas kapitalbelopp – Artikel 266 FEUF – Dröjsmålsränta – Skillnaden mellan dröjsmålsränta och kompensationsränta – Beräkning av ränta – Artikel 90.4 a andra meningen i delegerad förordning (EU) nr 1268/2012”

I mål C-301/19 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 11 april 2019,

Europeiska kommissionen, företrädd av F. Dintilhac, P. Rossi och F. Jimeno Fernández, samtliga i egenskap av ombud,

klagande,

i vilket den andra parten är:

Printeos SA, med säte i Alcalá de Henares (Spanien), företrätt av H. Brokelmann och P. Martínez-Lage Sobredo, abogados,

sökande i första instans

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Vilaras (referent) samt domarna N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin och K. Jürimäe,

generaladvokat: G. Pitruzzella,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: spanska.

Dom

1 Europeiska kommissionen har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 12 februari 2019, Printeos/kommissionen (T-201/17, EU:T:2019:81) (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom biföll tribunalen delvis Printeos SA:s talan, och förpliktade Europeiska unionen, företrädd av kommissionen, att ersätta den skada som uppkommit för detta bolag till följd av det inte erhållit ett belopp på 184 592,95 euro i dröjsmålsränta för perioden från och med den 9 mars 2015 till och med den 1 februari 2017 som bolaget hade rätt till i enlighet med artikel 266 första stycket FEUF för att tribunalens dom av den 13 december 2016, Printeos m.fl./kommissionen (T-95/15, EU:T:2016:722) skulle följas. I den förstnämnda domen beslutade tribunalen även att dröjsmålsränta skulle utgå på denna ersättning från och med dagen för domens avkunnande till dess att full betalning sker. Dröjsmålsräntan skulle beräknas enligt den räntesats som Europeiska centralbanken (ECB) tillämpar på sina huvudsakliga refinansieringstransaktioner (nedan kallad ECB:s refinansieringsränta) med ett tillägg av 3,5 procentenheter.

2 Printeos har ingett ett anslutningsöverklagande och yrkat att domstolen delvis ska upphäva punkt 2 i domslutet i den överklagade domen, avseende den dag då dröjsmålsräntan ska börja utgå.

Tillämpliga bestämmelser

Förordning (EG) nr 1/2003

3 Artikel 31 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna [101 och 102 FEUF] (EGT L 1, 2003, s. 1), med rubriken ”EG-domstolens prövning” har följande lydelse:

”EG-domstolen skall ha obegränsad behörighet att pröva beslut genom vilka kommissionen har fastställt böter eller viten. EG-domstolen får upphäva, sänka eller höja förelagda böter eller viten.”

Budgetförordningen

4 I artikel 78 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 av den 25 oktober 2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget och om upphävande av rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 (EUT L 298, 2012, s. 1) (nedan kallad budgetförordningen), med rubriken ”Fastställande av fordringar”, föreskrevs följande:

”1. Fastställandet av en fordran är den handling genom vilken den behöriga utanordnaren ska

a) kontrollera att skulden existerar,

b) bestämma eller kontrollera att skuldbeloppet är riktigt, och dess storlek,

c) kontrollera fordringens förfallovillkor.

2. Egna medel som ställs till kommissionens förfogande och varje fordran som är säker, likvid och förfallen till betalning ska fastställas genom ett betalningskrav som lämnas över till räkenskapsföraren, åtföljd av en debetnota ställd till gäldenären, och båda dokumenten ska upprättas av den behöriga utanordnaren.

3. Betalningar som skett på felaktiga grunder ska återkrävas.

4. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 210 med avseende på närmare bestämmelser för fastställandet av fordringar, inbegripet förfaranden och styrkande dokument samt dröjsmålsränta.”

5 I artikel 83 i budgetförordningen, med rubriken ”Böter och viten som åläggs av kommissionen och upplupen ränta som genereras av sådana belopp”, föreskrevs följande:

”1. Böter, viten och sanktioner, liksom upplupna räntor och annan inkomst som genererats i dessa fall, [ska] inte införas som inkomster i budgeten så länge motsvarande beslut kan upphävas av Europeiska unionens domstol.

2. De belopp som avses i punkt 1 ska bokföras som budgetinkomster så snart som möjligt och senast året efter det att alla rättsmedel är uttömda. Belopp som till följd av ett beslut av EU-domstolen ska återbetalas till den enhet som betalat ut dem ska inte bokföras som budgetinkomster.

…

4. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter … med avseende på närmare bestämmelser för belopp som mottas i form av böter, viten och upplupna räntor.”

6 I artikel 92 i budgetförordningen, med rubriken ”Tidsfrister”, föreskrevs följande:

”1. Betalningar ska genomföras inom:

a) 90 kalenderdagar för delegeringsöverenskommelser, kontrakt, bidragsöverenskommelser och bidragsbeslut i vilka de tekniska tjänster eller åtgärder som tillhandahålls är särskilt svåra att utvärdera och där betalning kan ske endast om en rapport eller ett intyg godkänns.

b) 60 kalenderdagar för alla andra delegeringsöverenskommelser, kontrakt, bidragsöverenskommelser och bidragsbeslut för vilka betalning kan ske endast om en rapport eller ett intyg godkänns.

c) 30 kalenderdagar för alla andra delegeringsöverenskommelser, kontrakt, bidragsöverenskommelser och bidragsbeslut.

…

5. Utom när det gäller medlemsstater ska, vid utgången av de tidsfrister som anges i punkt 1, borgenären ha rätt till ränta.

6. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 210 med avseende på närmare bestämmelser för tidsfrister för betalningar och för fastställande på vilka villkor borgenärer som får betalt för sent ska ha rätt till dröjsmålsränta som i dessa fall ska belasta samma budgetrubrik som den ursprungliga utgiften.”

Delegerad förordning (EU) nr 1268/2012

7 Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1268/2012 av den 29 oktober 2012 om tillämpningsföreskrifter för budgetförordningen (EUT L 362, 2012, s. 1) antogs av kommissionen med stöd av artikel 78.4 i budgetförordningen.

8 I artikel 80.3 i den delegerade förordningen nr 1268/2012 föreskrevs följande:

”Genom debetnotan ska gäldenären informeras om att

…

b) ingen dröjsmålsränta kommer att utkrävas om beloppet betalas senast på förfallodagen,

…”

9 Artikel 83 i förordningen, med rubriken ”Dröjsmålsränta”, har följande lydelse:

”1. Utan att det påverkar de särskilda bestämmelser som följer av tillämpningen av sektorspecifika förordningar, ska ränta i enlighet med punkterna 2 och 3 beräknas för alla fordringar som inte betalats innan fristen som avses i artikel 80.3 b har löpt ut.

2. Räntesatsen för fordringar som inte återbetalats senast den dag då fristen som avses i artikel 80.3 b löper ut ska vara [ECB:s refinansieringsränta]; den räntesats som används ska vara den som gäller den första kalenderdagen i den månad då förfallodagen infaller, ökad med

a) åtta procentenheter när fordran har uppkommit i samband med offentlig upphandling av varor och tjänster enligt avdelning V,

b) tre och en halv procentenheter i alla andra fall.

3. Ränta ska beräknas från den kalenderdag som följer på den dag då fristen i artikel 80.3 b löper ut och som anges i debetnotan, till den kalenderdag då hela fordran är återbetald.

Det betalningskrav som motsvarar beloppet för dröjsmålsräntan ska utfärdas när räntan faktiskt har mottagits.

4. Om en gäldenär vars skuld utgörs av böter, i stället för att göra en betalning ställer en finansiell säkerhet som godkänns av räkenskapsföraren ska ränta uttas från den dag då fristen som avses i artikel 80.3 b löper ut och beräknas till den räntesats som avses i punkt 2 i denna artikel som gällde den första dagen i den månad då bötesbeslutet fattades, men endast ökad med en och en halv procentenhet.”

10 I artikel 90 i förordningen, med rubriken ”Inkassering av böter eller andra påföljder”, föreskrevs följande:

”1. När talan väcks vid Europeiska unionens domstol mot ett beslut om böter eller annan påföljd i enlighet med EUF-fördraget eller Euratomfördraget ska gäldenären, tills alla rättsmedel har uttömts, antingen preliminärt betala de aktuella beloppen till det bankkonto som anges av räkenskapsföraren eller ställa en finansiell säkerhet som godtas av räkenskapsföraren. Säkerheten ska vara oberoende av kravet att betala aktuella böter eller straffavgifter eller andra påföljder, och ska kunna utlösas så snart som detta begärs. Den ska täcka såväl huvudbelopp som ränta enligt artikel 83.4.

2. Kommissionen ska säkra preliminärt inkasserade belopp genom att investera dem i finansiella tillgångar och därigenom se till att de förblir säkra och likvida samtidigt som målet med investeringen ska vara en positiv avkastning.

…

4. När alla rättsmedel har uttömts och böterna eller straffavgiften har upphävts eller sänkts ska någon av följande åtgärder vidtas:

a) Belopp som redan felaktigt har inkasserats ska återbetalas till den berörda tredje parten, tillsammans med upplupen ränta. I fall där den totala avkastningen för den aktuella perioden har varit negativ ska det nominella värdet av de belopp som har inkasserats felaktigt återbetalas.

b) Om en finansiell säkerhet har ställts ska denna frigöras.”

11 Artikel 111.4 i delegerad förordning nr 1268/2012 hade följande lydelse:

”När de tidsfrister som anges i artikel 92.1 i budgetförordningen har löpt ut ska borgenären ha rätt till ränta enligt följande villkor:

a) Räntesatserna ska vara de som avses i artikel 83.2 i denna förordning.

b) Ränta ska beräknas från den kalenderdag som följer på den dag då fristen i artikel 92.1 i budgetförordningen löper ut till den dag betalningen sker.

…”

Bakgrund till tvisten

12 Bakgrunden till tvisten, som beskrivs i punkterna 1–27 i den överklagade domen, kan med avseende på förevarande mål sammanfattas enligt följande.

13 I artikel 1.5 a i beslut C(2014) 9295 final av den 10 december 2014, om ett förfarande enligt artikel 101 [FEUF] och artikel 53 i EES-avtalet (AT.39780 – Kuvert) (nedan kallat 2014 års beslut) konstaterade kommissionen att Printeos hade överträtt artikel 101 FEUF och artikel 53 i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av den 2 maj 1992 (EGT L 1, 1994, s. 3) genom att, under perioden från den 8 oktober 2003 till den 22 april 2008, ha deltagit i en kartell som ingåtts och genomförts på den europeiska marknaden för standardkuvert via katalog och särskilda tryckta kuvert, inbegripet i Danmark, Tyskland, Frankrike, Sverige, Förenade kungariket och Norge.

14 I artikel 2.1 e i beslutet ålade kommissionen Printeos att gemensamt och solidariskt med vissa av sina dotterbolag betala ett bötesbelopp på 4 729 000 euro för den konstaterade överträdelsen.

15 Enligt artikel 2.2 i beslutet skulle böterna betalas senast tre månader efter delgivningen av beslutet.

16 I artikel 2.3 i 2014 års beslut föreskrivs följande:

”Efter utgången av denna period börjar ränta automatiskt att löpa enligt [ECB:s refinansieringsränta som tillämpades] den första vardagen i den månad under vilken förevarande beslut fattades, med tillägg av 3,5 procentenheter.

När ett av de företag som avses i artikel 1 väcker talan ska detta företag vid betalningsfristens utgång täcka bötesbeloppet antingen genom att ställa godtagbar finansiell säkerhet eller genom att preliminärt inbetala beloppet i enlighet med artikel 90 i [delegerad förordning nr 1268/2012].”

17 2014 års beslut delgavs Printeos den 11 december 2014. I e-postmeddelande av den 16 februari 2015 påminde kommissionen Printeos om att de böter som ålagts genom detta beslut måste vara betalda inom tre månader från delgivningen av beslutet och att, om Printeos bestämde sig för att väcka talan vid tribunalen, måste företaget antingen ställa tillräcklig bankgaranti eller preliminärt betala in böterna.

18 Till detta e-postmeddelande bifogade kommissionen en promemoria av den 20 juli 2002 med titeln ”Information Note on Provisionally Paid or Guaranted Fines” (Information om preliminärt inbetalda böter eller böter för vilka det ställts garanti). I denna promemoria angavs bland annat följande:

”… räkenskapsföraren [ska] preliminärt inkassera de böter som är föremål för talan vid Europeiska unionens domstol från det berörda företaget eller förelägga nämnda företag att ställa en garanti. När alla rättsmedel har uttömts ska de preliminärt inkasserade beloppen och den ränta som de har gett upphov till införas i budgeten eller helt eller delvis betalas tillbaka till det berörda företaget.

…

Beträffande böter som påförts av kommissionen från och med år 2010 ska institutionen preliminärt investera dem i en fond som består av tillgångar, vars exponering ska vara begränsad till statsrisker med god kvalitet och med en återstående löptid av högst [två] år. Fonden ska förvaltas av kommissionen.

Om domstolen helt eller delvis ogiltigförklarar böterna kommer kommissionen helt eller delvis att återbetala det ogiltigförklarade beloppet jämte garanterad avkastning.

Den garanterade avkastningen är grundad på resultatet av en specifik referensfond under den tid som investeringen pågått. …”

19 Printeos väckte den 20 februari 2015 talan vid tribunalen och yrkade, i första hand, att 2014 års beslut skulle ogiltigförklaras i den del det avsåg Printeos. Printeos gjorde även, den 9 mars 2015, en preliminär betalning av de böter som Printeos hade ålagts genom detta beslut.

20 Det bötesbelopp som Printeos preliminärt hade betalat in överfördes till en fond med finansiella tillgångar (nedan kallad Bufi-fonden) som hade bildats i enlighet med kommissionens beslut K(2009) 4264 slutlig av den 15 juni 2009 om riskbegränsning i samband med förvaltningen av böter som inkasserats preliminärt. Fonden förvaltades av generaldirektoratet för ekonomi och finans. Det beslutet grundade sig på artikel 74 i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget (EGT L 248, 2002, s. 1). Den artikeln har ersatts av artikel 83 i budgetförordningen.

21 Genom dom av den 13 december 2016, Printeos m.fl./kommissionen (T-95/15, EU:T:2016:722), ogiltigförklarade tribunalen artikel 2.1 e i 2014 års beslut. Eftersom domen inte överklagades inom den föreskrivna fristen vann den laga kraft.

22 En skriftväxling via e-post mellan kommissionen och Printeos ägde rum den 26 januari 2017. Kommissionen underrättade Printeos om att den, till följd av tribunalens ogiltigförklaring av 2014 års beslut i den del Printeos ålades böter, skulle återbetala de preliminärt inbetalda böterna till bolaget. Printeos begärde att återbetalningen skulle innefatta ränta på bötesbeloppet, beräknad från och med dagen för den preliminära betalningen, den 9 mars 2015, där räntesatsen skulle vara ECB:s refinansieringsränta med tillägg av 3,5 procentenheter, det vill säga samma räntesats som den som föreskrevs i artikel 2.3 i 2014 års beslut, för det fall böterna betalades för sent. I två e-postmeddelanden samma dag avslog kommissionen denna begäran och erinrade om att, såsom angavs i informationsskrivelsen som bifogats e-postmeddelandet av den 16 februari 2015, de böter som är föremål för preliminär inkassering ska investeras i en fond och, vid ogiltigförklaring,

återbetalas, jämte en garanterad avkastning på grundval av referensfondens resultat. Resultatet var emellertid negativt för den period under vilken det bötesbelopp som Printeos betalade investerades i Bufi-fonden, vilket innebar att endast böternas kapitalbelopp skulle återbetalas till Printeos.

23 Den 27 januari 2017 upprepade Printeos sitt krav på ränta, och hänvisade till artikel 266 FEUF och domen av den 10 oktober 2001, Corus UK/kommissionen (T-171/99, EU:T:2001:249).

24 Den 1 februari 2017 återbetalade kommissionen de böter som Printeos hade betalat den 9 mars 2015. I ett e-postmeddelande av den 3 februari 2017 avfärdade kommissionen däremot de argument som Printeos hade anfört till stöd för sin begäran om betalning av ränta och framhöll att valet att göra en preliminär betalning av böterna i stället för att ställa en finansiell garanti var ett beslut som fattats av Printeos självt och att detta företag dessutom var fullt medvetet om att det preliminärt inbetalda bötesbeloppet skulle investeras i en fond, vars funktion och begreppet garanterad avkastning hade förklarats i detalj i den informationspromemoria som bifogades epost-meddelandet av den 16 februari 2015.

Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen

25 Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 31 mars 2017 väckte Printeos talan och yrkade i första hand att kommissionen skulle förpliktas att till företaget utge dels ersättning på 184 592,95 euro, vilket motsvarar kompensationsränta på beloppet 4 729 000 euro beräknad enligt ECB:s refinansieringsränta, med tillägg av 2 procentenheter, för perioden den 9 mars 2015–1 februari 2017, eller, i annat fall, enligt den räntesats som tribunalen ansåg vara lämplig, dels kompensationsränta på beloppet 184 592,95 euro för perioden från och med den 1 februari 2017 till och med den dag då kommissionen faktiskt betalar nämnda belopp, beräknad enligt ECB:s refinansieringsränta med tillägg av 3,5 procentenheter, eller, i annat fall, enligt den räntesats som tribunalen ansåg vara lämplig. I andra hand yrkades ogiltigförklaring av kommissionens två e-postmeddelanden av den 26 januari 2017.

26 De två första yrkandena i Printeos talan grundade sig i första hand på artikel 266 första stycket FEUF och, i andra hand, på artikel 266 första stycket, artikel 268 och artikel 340 andra stycket FEUF samt artikel 41.3 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

27 Vid förhandlingen vid tribunalen angav Printeos, som svar på tribunalens muntliga frågor, att företaget inte längre vidhöll artikel 266 första stycket FEUF som huvudsaklig rättslig grund, i betydelsen fristående talan, för sitt första yrkande. Printeos bekräftade även att uttrycket kompensationsränta som används i det yrkandet ska förstås som dröjsmålsränta i den mening som avses i punkt 30 i domen av den 12 februari 2015, kommissionen/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83). Printeos begärde samtidigt att tillägget till ECB:s refinansieringsränta, såsom avses i det första yrkandet i dess talan, skulle höjas till 3,5 procentenheter.

28 Genom den överklagade domen biföll tribunalen delvis Printeos talan och förpliktade unionen, företrädd av kommissionen, att ersätta den skada som bolaget hade lidit till följd av att ett förfallet belopp på 184 592,95 euro i dröjsmålsränta för tiden 9 mars 2015–1 februari 2017 inte hade betalats till företaget, i enlighet med artikel 266 första stycket FEUF, för att verkställa domen av den 13 december 2016, Printeos m.fl./kommissionen (T-95/15, EU:T:2016:722). Tribunalen angav vidare att dröjsmålsränta skulle utgå på den ersättning som Printeos hade rätt till, från och med dagen för avkunnandet av den överklagade domen till dess full betalning sker, beräknad enligt ECB:s refinansieringsränta med ett tillägg på 3,5 procentenheter. Tribunalen ogillade talan i övrigt.

29 Tribunalen prövade, i punkterna 55–68 i den överklagade domen, huruvida det förelåg en tillräckligt klar överträdelse av artikel 266 första stycket FEUF.

30 I detta sammanhang påpekade tribunalen, med hänvisning till bland annat domen av den 12 februari 2015, kommissionen/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83, punkterna 29 och 30), i punkt 56 i den överklagade domen, att det i rättspraxis har slagits fast att vid ogiltigförklaring av beslut att ålägga böter eller ett beslut om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp har den berörda parten rätt att bli återinsatt i den situation som denne befanns sig i före beslutet. Detta innebär bland att det kapitalbelopp som betalats in felaktigt till följd av det ogiltigförklarade beslutet ska återbetalas samt att dröjsmålsränta ska betalas. Betalning av dröjsmålsränta utgör en åtgärd för att följa domen om ogiltigförklaring, i den mening som avses i artikel 266 första stycket FEUF, i den mån som den åtgärden syftar till att schablonmässigt gottgöra borgenären för att det inte varit möjligt att förfoga över fordran och uppmuntra gäldenären att så snart som möjligt följa domen om ogiltigförklaring.

31 I punkterna 60–65 i den överklagade domen prövade tribunalen frågan huruvida kommissionens uteblivna betalning av dröjsmålsränta till Printeos och genomförandet av artikel 90.4 a i delegerad förordning nr 1268/2012 innebar att domen av den 13 december 2016, Printeos m.fl./kommissionen (T-95/15, EU:T:2016:722) följdes i enlighet med de krav som ställs upp i artikel 266 första stycket FEUF. Efter denna prövning påpekade tribunalen, i punkt 66 i den överklagade domen, att kommissionen felaktigt hade funnit att denna bestämmelse hindrade den från att fullgöra sin absoluta och ovillkorliga skyldighet enligt artikel 266 första stycket FEUF att betala dröjsmålsränta. Tribunalen tillade att ”upplupen ränta”, i den mening som avses i nämnda artikel 90.4 a, inte kunde kvalificeras som dröjsmålsränta eller schablonmässig ersättning, utan uteslutande avsåg en reell positiv avkastning på investeringen av det aktuella beloppet.

32 Tribunalen fann således, i punkt 67 i den överklagade domen, att kommissionen enligt artikel 266 första stycket FEUF, såsom den bestämmelsen tolkats i rättspraxis, var skyldig att som en åtgärd för att följa domen av den 13 december 2016, Printeos m.fl./kommissionen (T-95/15, EU:T:2016:722), inte bara återbetala de aktuella böternas kapitalbelopp till Printeos, utan även betala dröjsmålsränta till detta företag.

33 I punkt 68 i den överklagade domen underkände tribunalen kommissionens argument om obehörig vinst för Printeos på grund av den negativa avkastningen av de aktuella böternas kapitalbelopp under den period som detta belopp var investerat i Bufi -fonden. Tribunalen motiverade detta med att detta argument stod i direkt i strid med den princip om schablonmässig gottgörelse genom dröjsmålsränta, vilken kommit till uttryck i rättspraxis.

34 Tribunalen konstaterade således i punkt 69 i den överklagade domen att det förelåg en tillräckligt klar överträdelse av artikel 266 första stycket FEUF för att unionen skulle ådra sig utomobligatoriskt skadeståndsansvar i den mening som avses i andra stycket i denna artikel, jämförd med artikel 340 andra stycket FEUF.

35 Vad gäller de övriga villkoren för att unionen ska ådra sig utomobligatoriskt skadeståndsansvar påpekade tribunalen, i punkt 71 i den överklagade domen, att Printeos lidit en tillräckligt direkt följd av kommissionens åsidosättande av skyldigheten att betala dröjsmålsränta enligt artikel 266 första stycket FEUF, och att skadan uppgick till förlusten av nämnda dröjsmålsränta.

36 Vad gäller storleken på den skada som ska ersättas fastställde tribunalen, i punkt 75 i den överklagade domen, det ersättningsgilla kapitalbeloppet till 184 592,95 euro, vilket motsvarar den dröjsmålsränta enligt ECB:s refinansieringsränta, med ett tillägg på två procentenheter, vilken uppkommit under perioden 9 mars 2015–1 februari 2017. Tribunalen påpekade, i punkt 73 i den överklagade domen, att Printeos hade nämnt detta belopp i sitt första yrkande i sin ansökan, utan att detta bestritts av kommissionen.

37 Vad gäller Printeos yrkande, som framställdes vid förhandlingen, om att öka tillägget till ECB:s återfinansieringsränta till 3,5 procentenheter, ogillade tribunalen detta yrkande. Tribunalen fann i punkt 74 i den överklagade domen att detta yrkande hade framställts för sent och att principen *ne ultra petita* medförde att tribunalen inte kunde döma utöver det yrkande som framfördes i ansökan genom vilken talan väcktes.

38 Vad gäller yrkandet om dröjsmålsränta i det andra yrkandet, beslutade tribunalen, i punkt 76 i den överklagade domen, att Printeos skulle erhålla dröjsmålsränta från och med avkunnandet av domen till dess att kommissionen erlagt full betalning och att räntesatsen för denna skulle vara ECB:s refinansieringsränta med tillägg av 3,5 procentenheter. Det andra yrkandet ogillades emellertid i den del det avsåg beviljandet av dröjsmålsränta från och med den 1 februari 2017.

Parternas yrkanden vid domstolen

39 Kommissionen har yrkat att domstolen ska

– upphäva den överklagade domen,

– pröva målet i sak och ogilla Printeos skadeståndsyrkande och företagets invändning om rättsstridighet avseende artikel 90.4 a i den delegerade förordningen nr 1268/2012, samt avvisa eller, i andra hand, ogilla yrkandet om ogiltigförklaring av de två e-postmeddelandena av den 26 januari 2017, och

– förplikta Printeos att ersätta rättegångskostnaderna i båda instanserna.

40 Printeos har yrkat att domstolen ska

– i första hand, ogilla överklagandet,

– om domstolen inte ogillar överklagandet och prövar målet i sak: bifalla företagets skadeståndsyrkande och förplikta kommissionen att betala ett skadestånd på 184 592,95 euro jämte dröjsmålsränta från och med den dag då talan väcktes i mål T-201/17, det vill säga den 31 mars 2017, till dess full betalning sker,

– i andra hand, för det fall skadeståndstalan ogillas, ogiltigförklara kommissionens beslut i de två e-postmeddelandena av den 26 januari 2017, och

– förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna i båda instanserna.

41 Printeos har i sitt anslutningsöverklagande yrkat att domstolen ska

– delvis upphäva punkt 2 i domslutet i den överklagade domen, enligt vilken dröjsmålsränta skulle utgå på skadeståndet på 184 592,95 euro från och med avkunnandet av nämnda dom och, genom att pröva domen i sak, förplikta kommissionen att betala dröjsmålsränta på detta skadestånd, beräknad enligt ECB:s refinansieringsränta med ett tillägg av 3,5 procentenheter, från och med den dag då talan väcktes, det vill säga den 31 mars 2017, till dess full betalning sker, och

– förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna i båda instanserna.

42 Kommissionen har yrkat att anslutningsöverklagandet ska avvisas eller, i andra hand, ogillas och att Printeos ska förpliktas att ersätta de rättegångskostnader som är hänförliga till detta.

Prövning av överklagandet

43 Kommissionen har åberopat fem grunder till stöd för sitt överklagande. Som första grund har kommissionen gjort gällande att tribunalen åsidosatte rätten till försvar och principen att rätten inte får döma utöver vad som har yrkats av parterna (*ne ultra petita*). Den andra grunden avser en felaktig tolkning av artikel 266 FEUF. Såvitt avser den tredje grunden har kommissionen gjort gällande att tribunalen underlåtit att beakta det nya regelverket på konkurrensområdet. Kommissionen har som fjärde grund gjort gällande att tribunalen gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning vad gäller villkoren för att unionen ska ådra sig utomobligatoriskt skadeståndsansvar och den femte grunden avser åsidosättande av legalitetsprincipen och rättssäkerhetsprincipen.

44 Tribunalen kommer först att pröva den första grunden, därefter den andra och den tredje grunden tillsammans, därefter den femte grunden och slutligen den fjärde grunden.

Den första grunden: Tribunalen åsidosatte rätten till försvar och principen att rätten inte får döma utöver vad som har yrkats av parterna* (ne ultra petita*)

Parternas argument

45 Kommissionen har som första grund gjort gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning och åsidosatte kommissionens rätt till försvar genom att tillåta Printeos att ändra saken i målet. Kommissionen har erinrat om att Printeos, under hela förfarandet vid tribunalen och fram till tidpunkten för de frågor som ställdes under förhandlingen, yrkade att kommissionen skulle förpliktas att till Printeos betala ett belopp som företaget betecknat som ”kompensationsränta”. Enligt kommissionen var det först som svar på en fråga avseende detta från tribunalen som Printeos ändrade sin beteckning av detta belopp till ”dröjsmålsränta”.

46 Kommissionen anser därför att tribunalen, genom att förfara på detta sätt, åsidosatte domstolens praxis avseende unionsdomstolens skyldighet att pröva en parts yrkanden såsom de formulerats i dess inlagor, utan att ändra vare sig föremålet för eller innehållet i dessa yrkanden och att tribunalen dömde utöver vad som yrkats av parterna (*ultra petita*).

47 Printeos har medgett att företaget på tribunalens uttryckliga anmodan omkvalificerade den ränta som det yrkade i sin talan men har understrukit att detta endast var fråga om en ändring av den rättsliga kvalificeringen av den ränta som företaget yrkade, utan att det påverkade yrkandet om betalning av 184 592,95 euro, det vill säga det exakta belopp som angavs i domslutet i den överklagade domen.

Domstolens bedömning

48 Domstolen konstaterar att Printeos genom sin talan vid tribunalen yrkade att kommissionen skulle förpliktas att till Printeos betala 184 592,95 euro i ränta, vilken företaget betecknat som ”kompensationsränta” och som Printeos ansåg sig ha rätt till för perioden från den preliminära betalningen av de böter som företaget hade ålagts genom 2014 års beslut till dess att kommissionen hade återbetalat detta bötesbelopp till företaget.

49 Såsom framgår av punkt 32 i den överklagade domen bekräftade emellertid Printeos, som svar på en muntlig fråga från tribunalen vid förhandlingen, att begreppet ”kompensationsränta”, som använts i dess ansökan, skulle förstås så, att det avsåg ”dröjsmålsränta” i den mening som avses i domen av den 12 februari 2015, kommissionen/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83, punkt 30).

50 Enligt kommissionen, som i detta avseende bland annat stöder sig på domen av den 7 juni 2018, Ori Martin/Europeiska unionens domstol (C-463/17 P, EU:C:2018:411, punkt 18), godtog tribunalen, genom att godkänna att Printeos omkvalificerade de räntor som företaget yrkade, en förbjuden ändring av saken i målet, i strid med kommissionens rätt till försvar, och tribunalen dömde följaktligen utöver vad som hade yrkats (*ultra petita*).

51 Domstolen kan inte godta detta argument. Det framgår av den överklagade domen att tribunalen iakttog den skyldighet som det hänvisas till i punkt 18 i domen av den 7 juni 2018, Ori Martin/Europeiska unionens domstol (C-463/17 P, EU:C:2018:411), att pröva sökandens olika yrkanden och grunder, såsom de formulerats i vederbörandes inlagor, utan att förändra vare sig deras föremål eller innehåll.

52 För att tilldöma Printeos den ränta som den betecknade som ”dröjsmålsränta” grundade sig tribunalen nämligen enbart på de omständigheter som Printeos åberopade i sin ansökan, det vill säga den preliminära betalningen av de aktuella böterna, ogiltigförklaringen av 2014 års beslut genom domen av den 13 december 2016, Printeos m.fl./kommissionen (T-95/15, EU:T:2016:722), och kommissionens skyldighet att, vid den tidpunkt då denna dom meddelades, återbetala de preliminärt inbetalade böterna.

53 Tribunalen tilldömde dessutom Printeos ränta med det exakta belopp som företaget yrkat i den ansökan genom vilken talan väcktes. Såsom framgår av punkt 74 i den överklagade domen ogillade tribunalen Printeos yrkande om höjning av den räntesats som skulle användas vid beräkningen av den begärda räntan, i förhållande till den räntesats som yrkades i företagets ansökan, med motiveringen att detta yrkande hade framställts för sent och i strid med principen om att parternas yrkanden inte kan ändras.

54 Tribunalen gjorde visserligen en annan kvalificering av den ränta som Printeos yrkat än den som Printeos använt sig av. Tribunalen gjorde emellertid härigenom endast vad den ansåg vara den korrekta rättsliga kvalificeringen av de omständigheter som åberopats av Printeos, i enlighet med principen *jura novit curia*.

55 Det framgår härvidlag av domstolens praxis att skyldigheten att betala dröjsmålsränta syftar till att schablonmässigt gottgöra borgenären för att det inte varit möjligt att förfoga över fordran och att förmå gäldenären att så snart som möjligt uppfylla sin skyldighet att betala denna fordran (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 februari 2015, kommissionen/IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83, punkt 30). En sådan skyldighet kan endast övervägas när huvudfordran är säker till sitt belopp eller åtminstone kan fastställas på grundval av fastställda objektiva omständigheter.

56 Vad gäller kompensationsränta syftar denna typ av ränta till att kompensera för den tid som har förflutit fram till den rättsliga bedömningen av skadeståndsbeloppet, oberoende av förseningar som kan tillskrivas gäldenären. Den utgör således en åtgärd som vidtas i tvister om unionens utomobligatoriska skadeståndsansvar i den mening som avses i artikel 266 andra stycket och artikel 340 FEUF (dom av den 12 februari 2015, kommissionen/IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83, punkt 37).

57 I den mån tribunalen ansåg att de omständigheter som Printeos åberopat i sin talan, om de antas vara styrkta, motiverade att kommissionen skulle förpliktas att till Printeos betala det belopp som detta bolag hade yrkat såsom dröjsmålsränta, i den mening som avses i den rättspraxis som anges i punkt 55 ovan, åsidosatte tribunalen inte principen att rätten inte får döma utöver vad som har yrkats av parterna (*ultra petita*) när den omkvalificerade yrkandet om betalning av detta belopp så, att det avsåg betalning av dröjsmålsränta, vilket Printeos för övrigt själv bekräftade som svar på en fråga från tribunalen.

58 Även om domstolen enbart ska pröva tvisten i enlighet med de yrkanden som framställts av parterna, på vilka det ankommer att avgränsa tvisten, är den inte bunden enbart till de argument som parterna har åberopat till stöd för sina yrkanden, med risk för att avgörandet annars skulle fattas på felaktiga rättsliga grunder (dom av den 21 september 2010, Sverige m.fl./API och kommissionen, C-514/07 P, C-528/07 P och C-532/07 P, EU:C:2010:541, punkt 65 och där angiven rättspraxis).

59 Omständigheterna i förevarande mål skiljer sig således från omständigheterna i det mål som avgjordes genom domen av den 7 juni 2018, Ori Martin/Europeiska unionens domstol (C-463/17 P, EU:C:2018:411), som kommissionen har åberopat. Såsom framgår av punkt 23 i den domen hade tribunalen i det målet prövat frågan huruvida svaranden hade gjort sig skyldig till ett annat fel än det som sökanden hade gjorde gällande i sin talan.

60 Såsom redan har påpekats har tribunalen i förevarande mål uteslutande grundat sig på de omständigheter som Printeos åberopat för att tillerkänna företaget exakt det belopp som yrkats i den ansökan genom vilken talan väcktes. Genom att göra detta har tribunalen varken samtyckt till en förbjuden ändring av saken i målet under förfarandet eller åsidosatt kommissionens rätt till försvar.

61 Överklagandet kan således inte vinna bifall på den första grunden.

Den andra och den tredje grunden: Felaktig tolkning av artikel 266 FEUF respektive tribunalens underlåtenhet att beakta det nya regelverket på konkurrensområdet

Parternas argument

62 Inom ramen för den andra grunden har kommissionen gjort gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den i punkterna 55 och 56 i den överklagade domen slog fast att kommissionen, under de aktuella omständigheterna, enligt artikel 266 första stycket FEUF hade en absolut och ovillkorlig skyldighet att betala dröjsmålsränta från och med dagen för den preliminära betalningen av de aktuella böterna. Enligt kommissionen byggde tribunalens slutsats på en felaktig tolkning av såväl domstolens praxis som tribunalens egen praxis.

63 Vad gäller den tredje grunden har kommissionen anfört att det följer av artikel 266 FEUF att den institution vars rättsakt har förklarats ogiltig ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa en dom om ogiltigförklaring. Artikel 90 i delegerad förordning nr 1268/2012 utgör en mekanism för genomförande av denna skyldighet vid åläggande av böter för överträdelse av konkurrensreglerna. Eftersom kommissionen antog ett nytt beslut efter ogiltigförklaringen av 2014 års beslut och tillämpade artikel 90 i den delegerade förordningen, vad gäller återbetalningen av de aktuella böterna, anser kommissionen att den till fullo har uppfyllt sina skyldigheter enligt artikel 266 FEUF. Mot bakgrund av artikel 90, som antogs efter tiden för de faktiska omständigheterna som var aktuella i det mål som avgjordes genom domen av den 12 februari 2015, kommissionen/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83), måste de slutsatser som dras på grundval av denna dom nyanseras.

64 Kommissionen anser att den endast borde ha betalat dröjsmålsränta till Printeos för det fall återbetalningen av de böter som Printeos hade betalat hade försenats efter ogiltigförklaringen av 2014 års beslut. Tribunalen missuppfattade således, i punkt 67 i den överklagade domen, dröjsmålsräntans beskaffenhet och syfte, vilka är att förmå gäldenären att utan dröjsmål fullgöra sin betalningsskyldighet. Tribunalen blandade samman dröjsmålsräntan och kompensationsräntan, såsom framgår av punkt 56 i den överklagade domen, och gjorde i punkt 32 i den domen en felaktig tolkning av punkt 30 i domen av den 12 februari 2015, kommissionen/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83). Kommissionen har i detta avseende understrukit att den endast var skyldig att betala kompensationsränta vid penningvärdeförsämring mellan betalningsdagen för böterna och tidpunkten för återbetalningen. I förevarande fall har det emellertid inte förekommit någon sådan försämring.

65 Printeos har bestritt kommissionens argument och förklarat sig vidhålla den invändning som den framfört vid tribunalen om att artikel 90 i den delegerade förordningen nr 1268/2012 är rättsstridig.

Domstolens bedömning

66 Det framgår av domstolens praxis att när belopp har tagits ut i strid med unionsrätten följer det av unionsrätten att det föreligger en skyldighet att återbetala dessa belopp jämte ränta (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 juli 2012, Littlewoods Retail m.fl., C-591/10, EU:C:2012:478, punkt 26).

67 Så är bland annat fallet när beloppen har uppburits med tillämpning av en unionsrättsakt som ogiltigförklarats av unionsdomstolen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 18 januari 2017, Wortmann, C-365/15, EU:C:2017:19, punkt 37 och där angiven rättspraxis).

68 Vad särskilt gäller unionsdomstolens ogiltigförklaring av en rättsakt som inneburit betalning av ett belopp till unionen, har domstolen slagit fast att betalning av dröjsmålsränta utgör en åtgärd för att följa domen om ogiltigförklaring, i den mening som avses i artikel 266 första stycket FEUF, i den mån den åtgärden syftar till att schablonmässigt gottgöra borgenären för att det inte är möjligt att förfoga över fordran och uppmuntra gäldenären att så snart som möjligt följa domen om ogiltigförklaring (dom av den 12 februari 2015, kommissionen/IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83, punkt 30).

69 Tribunalen gjorde sig således inte skyldig till felaktig rättstillämpning när den i punkterna 55 och 56 i den överklagade domen redogjorde för samma överväganden som dem som redovisats i punkterna 66–68 ovan.

70 När det gäller kommissionens argument avseende artikel 90 i delegerad förordning nr 1268/2012 påpekar domstolen, i likhet med tribunalen i punkt 61 i den överklagade domen, att eftersom det är fråga om en bestämmelse i sekundärrätten, ska den tolkas i enlighet med bestämmelserna i primärrätten, särskilt artikel 266 FEUF.

71 Således delar domstolen tribunalens bedömning i punkt 66 i den överklagade domen att artikel 90 inte hindrade kommissionen från att uppfylla sin skyldighet att betala dröjsmålsränta.

72 I artikel 90.2 i delegerad förordning nr 1268/2012 föreskrivs nämligen att kommissionen ska investera preliminärt inkasserade belopp i finansiella tillgångar och därigenom se till att de förblir säkra och likvida samtidigt som målet med investeringen ska vara en positiv avkastning. I artikel 90.4 a föreskrivs dessutom att om böterna eller straffavgiften i fråga har upphävts eller sänkts, när alla rättsmedel har uttömts, ska de belopp som felaktigt har inkasserats återbetalas tillsammans med upplupen ränta.

73 Det följer således inte av artikel 90 i den delegerade förordningen nr 1268/2012 att kommissionen, när den är skyldig att återbetala ett preliminärt inkasserat bötesbelopp, under alla omständigheter är befriad från skyldigheten att betala dröjsmålsränta på detta belopp.

74 Om den ”upplupna ränta” som kommissionen enligt artikel 90.4 är skyldig att betala ut till den berörda personen samtidigt som återbetalningen av det av denne felaktigt inbetalda kapitalbeloppet sker är lika med eller högre än den dröjsmålsränta som ska betalas på detta kapitalbelopp, behöver kommissionen visserligen inte till den berörda personen utöver upplupen ränta även betala dröjsmålsränta.

75 Så är emellertid inte fallet om den upplupna räntan är lägre än den dröjsmålsränta som ska betalas, eller när det inte finns någon upplupen ränta, eftersom avkastningen på det investerade kapitalet har varit negativ.

76 I ett sådant fall är kommissionen, för att uppfylla sin skyldighet enligt artikel 266 FEUF, skyldig att till den berörda personen betala skillnaden mellan ”upplupen ränta”, i den mening som avses i artikel 90.4 i delegerad förordning nr 1268/2012, och den dröjsmålsränta som ska betalas för perioden från och med den dag då det aktuella beloppet betalades till den dag då det återbetalas.

77 Eftersom det i förevarande fall är utrett att kommissionens investering av det bötesbelopp som Printeos betalade i enlighet med 2014 års beslut inte gav upphov till någon ränta, gjorde tribunalen en riktig bedömning när den slog fast att kommissionen var skyldig att betala ränta på detta belopp till Printeos, till följd av ogiltigförklaringen av detta beslut, och att artikel 90 i delegerad förordning nr 1268/2012 inte utgjorde hinder för detta.

78 Tribunalen gjorde även en riktig bedömning när den betecknade denna ränta som ”dröjsmålsränta”. Det rörde sig nämligen om ränta som skulle betalas samtidigt som betalningen av en huvudfordran som var säker till sitt belopp, närmare bestämt det bötesbelopp som Printeos ålades genom 2014 års beslut, vilket Printeos hade betalat preliminärt och som skulle återbetalas till Printeos efter ogiltigförklaringen av detta beslut. Såsom framgår av den rättspraxis som anges i punkt 55 ovan är den ränta som ska betalas i ett sådant fall dröjsmålsränta.

79 I motsats till vad kommissionen har hävdat blandade tribunalen således, i den överklagade domen, inte samman dröjsmålsräntan och kompensationsräntan. Eftersom huvudfordran som skulle återbetalas till Printeos var säker och inte behövde bli föremål för en domstolsprövning, framgår det av den rättspraxis som nämnts i punkt 56 ovan att det i förevarande fall inte kan vara fråga om betalning av kompensationsränta.

80 Ovanstående överväganden motsägs inte av domen av den 5 september 2019, Europeiska unionen/Guardian Europe och Guardian Europe/Europeiska unionen (C-447/17 P och C-479/17 P, EU:C:2019:672), som kommissionen har åberopat i sina inlagor.

81 Det framgår av punkt 56 i den domen att kommissionen, vid fastställandet av storleken på den dröjsmålsränta som ska betalas till ett företag som har betalat böter som ålagts av kommissionen, till följd av ogiltigförklaringen av dessa böter, ska tillämpa den räntesats som fastställts för detta ändamål i delegerad förordning nr 1268/2012. Det rör sig emellertid inte om en hänvisning till artikel 90 i förordningen, i vilken ingen räntesats nämns, utan till artikel 83 i förordningen, i vilken räntesatsen fastställs för fordringar som inte har återbetalats den dag då fristen löper ut.

82 Såsom framgår av punkt 54 i domen av den 5 september 2019, Europeiska unionen/Guardian Europe och Guardian Europe/Europeiska unionen (C-447/17 P och C-479/17 P, EU:C:2019:672), hade kommissionen i det mål som gav upphov till den domen antagit ett beslut om återbetalning till det berörda företaget av den del av böterna som ogiltigförklarats av unionsdomstolen, jämte dröjsmålsränta vars belopp inte hade bestritts av detta företag.

83 Domstolen hade endast att avgöra huruvida denna avsaknad av bestridande hindrade företaget från att väcka skadeståndstalan för att erhålla ersättning för den skada som uppkommit till följd av att företaget förlorade möjligheten att förfoga över det felaktigt betalda beloppet som inte täcktes av det belopp som motsvarade den dröjsmålsränta som kommissionen skulle betala, en fråga som domstolen besvarade nekande (dom av den 5 september 2019, Europeiska unionen/Guardian Europe och Guardian Europe/Europeiska unionen, C-447/17 P och C-479/17 P, EU:C:2019:672, punkt 64).

84 Kommissionen kan inte heller vinna framgång med argumentet att dess skyldighet att återbetala de preliminärt inbetalda böterna uppkom först när domen om ogiltigförklaring av böterna meddelades, vilket innebär att dröjsmålsränta, beräknad från och med den preliminära betalningen av böterna, inte kan utgöra ett incitament att ”så snart som möjligt följa domen om ogiltigförklaring”, i den mening som avses i punkt 30 i domen av den 12 februari 2015, kommissionen/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83).

85 För det första är detta incitament endast ett av de två syftena med betalningen av dröjsmålsränta som domstolen hänvisade till i den domen. Påförandet av dröjsmålsränta från och med dagen för den preliminära betalningen av böterna tjänar emellertid det andra syfte som domstolen har eftersträvar, nämligen att schablonmässigt gottgöra det företag som betalat böterna för att det berövats möjligheten att förfoga över sina medel under perioden från den preliminära betalningen av böterna till dess att de återbetalas.

86 För det andra utgör, vid ogiltigförklaring av ett beslut som inneburit en preliminär betalning av ett belopp, såsom böter som ålagts för överträdelse av konkurrensreglerna, skyldigheten att återbetala det inbetalade beloppet jämte dröjsmålsränta som beräknas från betalningsdagen för detta belopp ett incitament för den berörda institutionen att iaktta särskild uppmärksamhet vid antagandet av sådana beslut, vilka kan medföra en skyldighet för en enskild att omedelbart betala betydande belopp.

87 Av det ovan anförda följer att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den andra och den tredje grunden.

Den femte grunden: Åsidosättande av legalitetsprincipen och rättssäkerhetsprincipen

Parternas argument

88 Genom sin femte grund har kommissionen gjort gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning och åsidosatte legalitetsprincipen och rättssäkerhetsprincipen när den fann att kommissionen var skyldig att till Printeos betala ränta på det bötesbelopp som skulle återbetalas, beräknat på en annan grund än den som föreskrivs i artikel 2.3 andra stycket i 2014 års beslut. Kommissionen har understrukit att Printeos inte invänt mot denna bestämmelse och att den således är slutgiltig. Dessutom har kommissionen upprepat de argument som den framförde inom ramen för den tredje och den fjärde grunden, enligt vilka kommissionen inte är skyldigt att betala ränta till Printeos, eftersom kommissionen, efter ogiltigförklaringen av 2014 års beslut, utan dröjsmål återbetalade de böter som Printeos betalat och eftersom det inte har förekommit någon penningvärdeförsämring under perioden från den dag då böterna betalades till den dag då de återbetalades.

89 Printeos har bestritt kommissionens argument och anser att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den femte grunden.

Domstolens bedömning

90 Domstolen konstaterar inledningsvis att kommissionen, av de skäl som angetts inom ramen för prövningen av den andra och den tredje grunden, inte kan vinna framgång med sina argument avseende dels att kommissionen omedelbart återbetalade de böter som Printeos hade betalat efter ogiltigförklaringen av 2014 års beslut, dels att det inte skett någon penningvärdeförsämring mellan tidpunkten för betalningen av böterna och tidpunkten för återbetalningen av dem. Det rör sig nämligen endast om en upprepning av argument som redan har prövats och underkänts inom ramen för bedömningen av dessa två grunder.

91 Kommissionen kan inte heller vinna framgång med sitt argument att eftersom artikel 2.3 andra stycket i 2014 års beslut varken har bestritts av Printeos eller ogiltigförklarats av tribunalen, är kommissionen endast skyldig att betala ränta till bolaget på de villkor som föreskrivs i artikel 90 i den delegerade förordningen nr 1268/2012, som nämnda artikel 2.3 andra stycket hänvisar till.

92 Det ska påpekas att artikel 2.3 andra stycket i 2014 års beslut endast behandlar de villkor enligt vilka, för det fall att talan väcks av ett företag som avses i detta beslut, detta företag ska täcka bötesbeloppet antingen genom att ställa godtagbar finansiell säkerhet eller genom att preliminärt inbetala beloppet i

enlighet med artikel 90 i delegerad förordning nr 1268/2012. Denna bestämmelse rör således inte de villkor på vilka kommissionen, för det fall detta beslut ogiltigförklaras, ska återbetala det bötesbelopp som preliminärt betalats av nämnda företag, jämte ränta.

93 I artikel 2.3 andra stycket i 2014 års beslut upprepas dessutom endast vad som redan följer av artikel 90 i delegerad förordning nr 1268/2012. Såsom framgår av punkt 71 ovan kan den sistnämnda artikeln inte befria kommissionen från dess skyldighet att betala dröjsmålsränta till ett företag i Printeos situation.

94 Av punkt 68 ovan framgår nämligen att kommissionens skyldighet, om ett beslut om åläggande av böter för överträdelse av konkurrensreglerna ogiltigförklaras, att återbetala det preliminärt erlagda bötesbeloppet jämte dröjsmålsränta för perioden från den preliminära betalningen av böterna till och med den dag då böterna återbetalas, följer direkt av artikel 266 FEUF.

95 Av detta följer att kommissionen inte är behörig att genom ett individuellt beslut fastställa de villkor på vilka den kommer att betala dröjsmålsränta för det fall beslutet att ålägga böter som har betalats preliminärt ogiltigförklaras.

96 Överklagandet kan således inte vinna bifall såvitt avser den femte grunden.

Den fjärde grunden: Felaktig rättstillämpning vad gäller villkoren för unionens utomobligatoriska skadeståndsansvar

Parternas argument

97 Genom den fjärde grunden har kommissionen gjort gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den fann att vägran att betala ränta på det bötesbelopp som Printeos ålagts, för perioden från den dag då böterna preliminärt betalades till dess att de återbetalades, utgjorde en tillräckligt klar överträdelse av artikel 266 FEUF, som hade orsakat Printeos en säker och kvantifierbar skada som kommissionen var skyldig att ersätta.

98 Kommissionen har i detta sammanhang upprepat de argument som den framfört inom ramen för andra grunder för överklagandet, enligt vilka tribunalen grundade sig på en felaktig tolkning av artikel 266 FEUF och inte tog tillräcklig hänsyn till artikel 90 i den delegerade förordningen nr 1268/2012 och artikel 2.3 andra stycket i 2014 års beslut, vilken Printeos inte bestritt, och att det inte skedde någon penningvärdeförsämring mellan tidpunkten för betalningen av böterna i fråga och tidpunkten för återbetalningen.

99 Kommissionen har tillagt att Printeos under alla omständigheter inte har visat att företaget lidit skada till följd av den preliminära betalningen av de böter som Printeos ålades genom 2014 års beslut. I synnerhet gjorde Printeos under det administrativa förfarandet inte gällande en bristande förmåga att betala böterna eller visade att det var av denna anledning som Printeos var tvunget att tillgripa extern finansiering. Kommissionen har i detta avseende hävdat att den, i motsats till vad som anges i punkt 73 i den överklagade domen, inte vid något tillfälle har godtagit det ersättningsgilla belopp som Printeos begärt och än mindre den grund enligt vilken Printeos begärt detta belopp.

100 Printeos har bestritt kommissionens argument och anser att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den fjärde grunden.

Domstolens bedömning

101 Domstolen påpekar inledningsvis att i den mån kommissionen inom ramen för den fjärde grunden har upprepat argument som den redan har anfört inom ramen för andra grunder för överklagandet, vilka redan har prövats, ska dessa argument underkännas av samma skäl som motiverar att överklagandet inte kan vinna bifall på dessa grunder.

102 Det enda av kommissionens argument som ska prövas är således att dess underlåtenhet att betala dröjsmålsränta till Printeos inte utgör en tillräckligt klar överträdelse av artikel 266 FEUF och inte har orsakat Printeos någon skada.

103 Enligt domstolens fasta praxis kan, när en unionsinstitution endast förfogar över ett i hög grad begränsat, eller till och med obefintligt, utrymme för skönsmässig bedömning, redan den omständigheten att unionsrätten har överträtts medföra att det ska anses föreligga en tillräckligt klar överträdelse av unionsrätten för att unionen ska ådra sig utomobligatoriskt skadeståndsansvar (dom av den 4 juli 2000, Bergaderm och Goupil/kommissionen, C-352/98 P, EU:C:2000:361, punkt 44, och dom av den 19 april 2007, Holcim (Deutschland)/kommissionen, C-282/05 P, EU:C:2007:226, punkt 47).

104 Det framgår av punkterna 67 och 68 ovan att kommissionen, efter ogiltigförklaringen av 2014 års beslut, var skyldig att till Printeos återbetala det preliminära bötesbeloppet jämte dröjsmålsränta, och att den inte hade något utrymme för skönsmässig bedömning vad gäller möjligheten att betala sådan ränta.

105 Eftersom kommissionen har underlåtit att betala sådan ränta till Printeos är det dessutom uppenbart att företaget har lidit en skada motsvarande den ränta som inte erhållits. Tribunalen gjorde sig således inte skyldig till felaktig rättstillämpning när den förpliktade kommissionen att betala detta belopp.

106 Av det ovan anförda följer att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den fjärde grunden. Överklagandet ska således ogillas i sin helhet.

Prövning av anslutningsöverklagandet

Parternas argument

107 Printeos har erinrat om att tribunalen, när den prövade företagets andra grund, i punkterna 76 och 77 i den överklagade domen beslutade att endast bevilja Printeos dröjsmålsränta beräknad enligt ECB:s refinansieringsränta, med tillägg av 3,5 procentenheter, på beloppet 184 592,95 euro, från och med den dag då domen meddelades till dess att kommissionen erlagt full betalning, och inte, såsom Printeos hade yrkat, från och med den 1 februari 2017, det vill säga dagen för återbetalningen av de aktuella böterna.

108 Printeos anser emellertid, av samma skäl som angetts i den överklagade domen avseende den dröjsmålsränta som är tillämplig på det bötesbelopp som ska återbetalas, att tribunalen borde ha förpliktat kommissionen att betala dröjsmålsränta på ersättningen på 184 592,95 euro från och med dagen för återbetalningen av de böter som betalats felaktigt, eller senast från och med den dag då talan väcktes, det vill säga den 31 mars 2017.

109 Printeos har därför yrkat att domstolen ska tillerkänna Printeos dröjsmålsränta enligt ECB:s refinansieringsränta med tillägg av 3,5 procentenheter, på beloppet 184 592,95 euro från och med den dag då talan väcktes i mål T-201/17, det vill säga den 31 mars 2017.

110 Kommissionen har i första hand genmält att anslutningsöverklagandet inte kan tas upp till sakprövning, eftersom det innebär en ändring av Printeos yrkanden vid tribunalen.

111 Under alla omständigheter anser kommissionen att anslutningsöverklagandet ska ogillas, eftersom Printeos, av de skäl som anges i kommissionens överklagande, inte har rätt till ränta. Kommissionen har tillagt att Printeos har fel när företaget har påstått att beloppet på 184 592,95 euro var en likvid summa, eftersom den enda summa som var likvid och fastställd innan talan väcktes vid tribunalen var det bötesbelopp som Printeos betalat preliminärt. Den ränta som detta belopp skulle ha kunnat generera fastställdes således endast i den överklagade domen, och då dessutom på ett felaktigt sätt.

112 Enligt kommissionen är den ränta som Printeos krävt genom sitt andra yrkande vid tribunalen ränta på ränta. Det framgår emellertid av domen av den 12 februari 2015, kommissionen/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83, punkterna 54 och 76), att kapitalisering av räntan inte är motiverad.

Domstolens bedömning

113 Domstolen ogillar inledningsvis kommissionens invändning om rättegångshinder avseende anslutningsöverklagandet.

114 Såsom framgår av den överklagade domen yrkade Printeos genom sitt andra yrkande vid tribunalen att kommissionen skulle förpliktas att till Printeos betala ränta på beloppet 184 592,95 euro för perioden från och med den 1 februari 2017 till dess att beloppet faktiskt betalades.

115 Denna period omfattar perioden från och med den 31 mars 2017, då Printeos väckte talan vid tribunalen, till dess att det kapitalbelopp som yrkas i överklagandet faktiskt har betalats.

116 Härav följer att Printeos, genom att yrka att domstolen, efter att delvis ha upphävt den överklagade domen, ska förplikta kommissionen att betala ränta på 184 592,95 euro för den i föregående punkt nämnda perioden, inte har ändrat saken i målet vid tribunalen. Printeos har endast frånträtt en del av sitt andra yrkande vid tribunalen, nämligen den del som avsåg betalning av ränta för perioden den 1 februari–31 mars 2017.

117 Anslutningsöverklagandet kan således tas upp till prövning och ska prövas i sak. Printeos har emellertid bestritt tribunalens ogillande av företagets yrkande om betalning av ränta på det kapitalbelopp som yrkas genom talan enbart för perioden från och med den 31 mars 2017, det vill säga den dag då Printeos väckte talan vid tribunalen. Det är därför endast denna period som ska beaktas.

118 I punkt 76 i den överklagade domen angav tribunalen, med hänvisning till domen av den 10 januari 2017, Gascogne Sack Deutschland och Gascogne/Europeiska unionen (T-577/14, EU:T:2017:1, punkterna 178 och 179), att Printeos skulle beviljas dröjsmålsränta och att räntesatsen skulle vara ECB:s refinansieringsränta, med tillägg av 3,5 procentenheter, från och med avkunnandet av domen till dess att kommissionen erlagt full betalning.

119 I punkt 77 i den överklagade domen tillade tribunalen att Printeos andra yrkande skulle ogillas i den del det avsåg beviljandet av dröjsmålsränta från och med den 1 februari 2017.

120 Det kan således konstateras att tribunalen, förutom hänvisningen till punkterna 178 och 179 i domen av den 10 januari 2017, Gascogne Sack Deutschland och Gascogne/Europeiska unionen (T-577/14, EU:T:2017:1), inte lämnade någon motivering för att avslå Printeos yrkande som avses i föregående punkt. Såsom framgår av punkterna 171–173 i domen av den 10 januari 2017, Gascogne Sack Deutschland och Gascogne/Europeiska unionen (T-577/14, EU:T:2017:1), rör den domen emellertid

en annan situation än den som är för handen i förvarande mål, eftersom kompensationsränta från den dag då talan väcktes hade beviljats i den domen, varför det inte var motiverat att bevilja dröjsmålsränta för samma period.

121 I motsats till vad kommissionen har hävdat uteslöt domstolen i punkterna 54 och 76 i domen av den 12 februari 2015, kommissionen/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83), inte under alla omständigheter kapitalisering av den ränta som en unionsinstitution ska betala, utan konstaterade endast att det inte förelåg några särskilda omständigheter i det mål som gav upphov till den domen som motiverade en sådan kapitalisering.

122 I förevarande mål kan det för det första konstateras att kommissionens skyldighet att betala dröjsmålsränta på återbetalningen av det bötesbelopp som Printeos betalat preliminärt följer av artikel 266 FEUF och domstolens praxis på området, bland annat domen av den 12 februari 2015, kommissionen/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83, punkterna 31 och 71).

123 Vidare framgår det av punkterna 22 och 25 i den överklagade domen att Printeos tydligt hade påmint kommissionen om dess skyldigheter enligt artikel 266 FEUF och där tillhörande rättspraxis och inte endast begärde att det bötesbelopp som Printeos hade betalat preliminärt skulle återbetalas, utan även att ränta skulle utgå på detta belopp från och med den dag då beloppet betalades till dess att det återbetalades. Kommissionen vägrade emellertid att betala sådan ränta och återbetalade endast bötesbeloppet.

124 Dessa särskilda omständigheter i förevarande mål motiverade kapitaliseringen av den ränta som Printeos yrkade i sin talan vid tribunalen. Utan en sådan kapitalisering skulle Printeos nämligen inte få någon ersättning för att företaget, under perioden från den dag då talan väcktes till den dag då den överklagade domen meddelades, inte kunde förfoga över det räntebelopp som Printeos enligt artikel 266 FEUF hade rätt att erhålla samtidigt med återbetalningen av det bötesbelopp som Printeos hade betalat preliminärt till kommissionen, trots att Printeos tydligt hade begärt att kommissionen skulle betala sådan ränta, vilket kommissionen rättsstridigt vägrade.

125 Härav följer att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den i punkt 77 i den överklagade domen ogillade Printeos andra yrkande för perioden från och med den 31 mars 2017.

126 Anslutningsöverklagandet ska således bifallas och punkt 2 i domslutet i den överklagade domen upphävas.

Prövning av den talan som väckts vid tribunalen

127 Enligt artikel 61 första stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol kan domstolen, om den upphäver tribunalens avgörande, själv slutligt avgöra målet, om detta är färdigt för avgörande.

128 Så är fallet i förevarande mål vad gäller det andra yrkandet i Printeos talan.

129 Av de skäl som anges i punkterna 122–124 ovan ska Printeos andra yrkande bifallas och Printeos ska beviljas dröjsmålsränta på beloppet 184 592,95 euro från och med den 31 mars 2017 till dess att kommissionen har erlagt full betalning, och räntesatsen ska vara ECB:s refinansieringsränta med tillägg av 3,5 procentenheter, i analogi med artikel 83.2 b i den delegerade förordningen nr 1268/2012.

Rättegångskostnader

130 När överklagandet bifalls och domstolen själv slutligt avgör saken ska domstolen enligt artikel 184.2 i rättegångsreglerna besluta om rättegångskostnaderna. Enligt artikel 138.1 i rättegångsreglerna, som är tillämplig i mål om överklagande med stöd av artikel 184.1 däri, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.

131 Printeos har yrkat att kommissionen ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna Eftersom kommissionen har tappat målet, ska kommissionen förpliktas att bära sina rättegångskostnader och ersätta de kostnader som uppkommit för Printeos i såväl förfarandet i första instans i mål T-201/17 som i förfarandet vid domstolen.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

1) **Överklagandet ogillas.**

2) **Punkt 2 i domslutet i den dom som Europeiska unionens tribunal meddelade den 12 februari 2019, Printeos/kommissionen (T-201/17, EU:T:2019:81), upphävs.**

3) **Europeiska kommissionen förpliktas att utge ränta till Printeos SA, beräknad enligt den räntesats som Europeiska centralbanken tillämpar på sina huvudsakliga refinansieringstransaktioner med tillägg av 3,5 procentenheter, på beloppet 184 592,95 euro för perioden från och med den 31 mars 2017 till dess full betalning har erlagts.**

4) **Europeiska kommissionen ska bära sina rättegångskostnader i såväl förfarandet i första instans i mål T-201/17 som i förfarandet vid domstolen och ersätta de kostnader som uppkommit för Printeos SA i nämnda förfaranden.**

Underskrifter